

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Renze Salet

Ons kenmerk

E25.000199

Bijlagen

- 1) Integraal Veiligheidsplan 2022-2026
- 2) Criminaliteitscijfers 2024
- 3) Infographic Ondernijning Nijmegen 2024
- 4) Aanpak Ringstraten
- 5) Aanpak Plein 1944
- 6) Aanpak Gendergerelateerd geweld

Datum 28 januari 2025
Onderwerp Veiligheidsbrief 2025

Geachte leden van de raad,

Jaarlijks informeren we u met onze veiligheidsbrief over de uitvoering van het veiligheidsbeleid. We volgen daarbij, zoals op 1 maart 2023 met u afgesproken, de structuur van het door u vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2022-2026 (IVP) 'Samen veilig en weerbaar'. In deze veiligheidsbrief beschrijven we per thema de vorderingen van de uitvoering van het plan in 2024. Daarnaast wordt vooruitgeblekt op de uitvoering in 2025. Daarbij betrekken we relevante maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de criminaliteitscijfers.

We starten deze brief met een beschrijving van een aantal algemene ontwikkelingen dat van invloed is op (de uitvoering van) ons veiligheidsbeleid. Vervolgens behandelen we de prioritaire beleidsthema's en de thema's die we als kerntaak van de overheid hebben gedefinieerd. Waar nodig worden de geschetste algemene ontwikkelingen daar verder uitgewerkt. We besteden ook aandacht aan de dwarsverbanden tussen de verschillende thema's en betrekken zo mogelijk de criminaliteitscijfers (bijlage 2).

Bij het lezen van de plannen voor 2025 is het goed om in het achterhoofd te houden dat de gemeentelijk inzetbare gelden in het programma Veiligheid (dit programma omvat in 2025 €25,8 miljoen, waarvan € 17,6 miljoen opgaat aan onze bijdrage aan de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, brandweerbzorg) vrijwel uitsluitend worden besteed aan personele inzet. De aanpak van de thema's uit deze veiligheidsbrief richt zich dan ook vooral op de wijze waarop we de gemeentelijke regierol in het veiligheidsdomein invullen.

Algemene ontwikkelingen

Het Nijmeegse veiligheidsbeleid biedt een solide basis

Met het IVP is een stevige en stabiele basis gelegd voor ons Nijmeegse veiligheidsbeleid. Op die wijze hebben wij daar de afgelopen jaren ook uitvoering aan gegeven. In 2025 blijven we dat doen. Belangrijke uitgangspunten voor alle thema's zijn risico- en informatiegestuurd werken, gericht op vroegtijdig signaleren, interveniëren en waar nodig

handhavend optreden. Het doel is het voorkomen en tegengaan van uiteenlopende veiligheidsproblemen om een veilige, weerbare en zorgzame stad voor iedereen te kunnen zijn.

Een aantal veiligheidsaspecten ontwikkelt zich positief

Op verschillende veiligheidsaspecten zien we in Nijmegen een positieve ontwikkeling. Zo dalen (over een langere periode) bepaalde vormen van vermogenscriminaliteit (bijvoorbeeld woninginbraken) en geweldsdelicten (zoals bedreigingen, mishandeling en huiselijk geweld). Daarnaast zien we op verschillende locaties in de stad, zoals op het Joris Ivensplein, dat onze gebiedsgerichte- en hotspotaanpakken positief uitwerken. Ook vinden verschillende evenementen en initiatieven plaats die bijdragen aan de sociale cohesie in de stad. We sturen risicogericht op een veilig verloop daarvan.

Daarnaast zien we dat de versterkte samenwerking tussen zorg, welzijn en veiligheid zijn vruchten afwerpt. We signaleren bijvoorbeeld eerder betalingsachterstanden waardoor vervolgens mensen eerder geholpen worden en daarmee huisuitzettingen worden voorkomen. Ook hebben we zorgelijk gedrag van jongeren eerder in zicht door de aanwezigheid van jeugdcoaches op scholen in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO).

(De uitvoering van) ons veiligheidsbeleid wordt voor (nieuwe) uitdagingen gesteld

We zien echter in delen van onze stad de druk op de (ervaren) veiligheid en de openbare ruimte toenemen. Zo blijkt uit de stads- en wijkmonitor dat inwoners zich vaker onveilig voelen in de buurt. Dit stelt ons beleid en de uitvoering voor uitdagingen. Verschillende ontwikkelingen spelen hierbij een rol. De groei van de stad is er daar één van. Zo leidt deze groei tot grotere drukte van mensen, vervoersmiddelen, voorzieningen en activiteiten in de openbare ruimte. Dit leidt vaker tot spanningen en botsingen in de openbare ruimte. Daarnaast zien we de laatste jaren een toename in het aantal overlastmeldingen van jeugd, dak- en thuislozen en personen met onbegrepen of verward gedrag. Ook is het aantal demonstraties, dat voorgaande jaren al hoger lag, in 2024 verder gestegen. Bovendien heeft een deel van de demonstraties grote impact op de stad en de capaciteit van onze veiligheidspartners. Met de huidige maatschappelijke en geopolitieke spanningen verwachten we de komende jaren een verdere toename.

Daar komt bij dat de verhoudingen tussen (een deel van de) inwoners verharder en de tolerantie afneemt. Dit blijft niet beperkt tot de fysieke ruimte, maar speelt ook online. De fysieke en online wereld zijn met elkaar verweven en beïnvloeden elkaar, zo ook op het gebied van (on)veiligheid. Bijvoorbeeld nepberichten, gebrek aan online fatsoen en online pestgedrag zetten de verhoudingen verder op scherp, hebben gevolgen voor de ervaren (digitale) veiligheid en versterken gevoelens van polarisatie.

Ten slotte zijn de verwachtingen van het (lokale) overheidsoptreden om onveiligheid terug te dringen, hooggespannen. Terwijl aan de andere kant het vertrouwen in de overheid afneemt.

Er zitten grenzen aan de maakbaarheid van onze veiligheid

Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat de maakbaarheid van veiligheid beperkt is. Bij het ontstaan van onveiligheid spelen uiteenlopende factoren en omstandigheden een rol. We leven in een complexe samenleving. Dat maakt dat wij samen met de professionals,

inwoners en ondernemers in de stad verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van onze samenleving. Bovendien kunnen wij de veiligheid ook niet alleen tot stand brengen, omdat een deel van de factoren buiten de gemeentelijke invloedssfeer valt. Daar komt bij dat de middelen beperkt zijn, waardoor we niet in staat zijn (op korte termijn) op alle problemen en ontwikkelingen te reageren. Wij, maar ook onze partners zoals politie en zorgpartners, moeten daarom soms scherpe keuzes maken over wat wel en niet kan worden aangepakt. Ten slotte vragen sommige problemen om andere, creatieve oplossingen waarbij regelruimte kan helpen om verbeteringen en veranderingen door te voeren.

We spannen ons maximaal in en blijven voortdurend het gesprek aangaan

Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de stad en doen een groot beroep op onderlinge verdraagzaamheid, geduld en begrip. Het nemen van verantwoordelijkheid door onze inwoners voor de leefbaarheid en veiligheid in de eigen omgeving is nog belangrijker dan voorheen. Het is een cruciale voorwaarde voor het bereiken van duurzame en gedragen oplossingen.

Van ons en onze partners vraagt het dat wij ons maximaal blijven inspannen en waar mogelijk onze aanpak intensiveren. Daar hoort ook bij dat we goed uitleggen wat we wel en niet kunnen, wat we van anderen verwachten en hoe we willen samenwerken. We zullen nog sterker sturen op het bevorderen van de zelfredzaamheid en weerbaarheid van onze inwoners en ondernemers.

We gaan continu het gesprek aan met onze inwoners, ondernemers en partners om zicht te hebben op de problemen en belangen, zodat een zorgvuldige afweging kan worden gemaakt. Ook is het essentieel om te komen tot passende en gedragen keuzes.

In tijden waarin de verhoudingen tussen burgers verharder, is de verbinding met elkaar aangaan belangrijker dan ooit. Dat betekent dat we onze hand blijven uitsteken aan een ieder, ook aan hen die zich van ons afkeren. We blijven elkaar opzoeken om het gesprek met elkaar te voeren. Alleen dan kunnen we blijven werken aan een veilige, weerbare en zorgzame stad voor iedereen.

Prioritaire thema's

1. Aanpak van discriminatie

We ondersteunen de anti-discriminatievoorziening

In onze stad tolereren we geen enkele vorm van discriminatie en uitsluiting. Het is een belangrijk thema waarvoor blijvende aandacht nodig is. Het toegenomen aantal meldingen bij de anti-discriminatievoorziening (ADV) Vizier van 70 in 2022 naar 84 in 2023 in Nijmegen bevestigt dit. Dit komt overigens overeen met de landelijke trend. De financiering van ADV Vizier die namens de gemeente deze wettelijke taak uitvoert, continueren we dan ook. Het aantal meldingen in 2024 is nu nog niet bekend. Hierover informeren we u in de eerste helft van 2025, gelijktijdig met het voorstel voor een anti-discriminatieagenda. Daarnaast is er sinds 1 januari 2024 een landelijk meldpunt discriminatie: discriminatie.nl. In januari 2025 vindt in Nijmegen een publiekscampagne plaats om het meldpunt meer bekendheid te geven en de meldingsbereidheid te vergroten.

In onze aanpak richten we ons op preventie van discriminatie en racisme

Voor de preventie van discriminatie en racisme in algemene zin werken we toe naar een anti-discriminatieagenda. In 2024 is RadarAdvies een onderzoek gestart naar discriminatie in Nijmegen. Dit moet bijdragen aan het opstellen van die agenda. In Q1 2025 wordt deze agenda gepresenteerd. De invulling van de (dynamische) anti-discriminatieagenda bepaalt mede de vervolgaanpak.

Het Huis van Compassie heeft bij dit onderzoek van RadarAdvies ondersteund. Daarnaast hebben zij vier goed bezochte dialoogbijeenkomsten georganiseerd. In 2025 blijven we op deze dialoogbijeenkomsten inzetten waarbij meer scholen en jongeren worden betrokken. Deze gesprekken zullen onder andere gaan over discriminatie, polarisatie en radicalisering. In samenwerking met de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU) en de Stichting Nachburgemeester Nijmegen (NBN) wordt actief aandacht besteed aan straatintimidatie (zie hieronder bij 8.) en discriminatie, gericht op de sociale veiligheid in het uitgaansleven. In 2025 begeleidt een projectleider vanuit de KVU de aanpak van discriminatie in het uitgaansleven verder.

21 maart is de Internationale dag tegen racisme en discriminatie. Dit moment grijpen we aan in 2025. We organiseren verschillende activiteiten in het kader van de Week tegen discriminatie, zoals een buitenexpositie over discriminatie.

Via de school-werk-fit-modules zetten de jeugdcoaches doorlopend in op het verbeteren van de weerbaarheid van jongeren. Daarbij maken zij het thema discriminatie bespreekbaar. In 2025 krijgen zij opnieuw een training ter kennisverbreding, professionalisering en doorontwikkeling.

We hebben binnen de aanpak aandacht voor lhbtq+

In 2024 zijn in het kader van sociale veiligheid in het uitgaansleven meerdere trainingen voor horecapersoneel en evenementenorganisatoren georganiseerd. Tijdens deze trainingen is er onder meer aandacht voor seksualiteit, consent, gender en sociale veiligheid. Onder andere de Regenboograad, Politie (Roze in Blauw) en COC Regio Nijmegen zijn actief betrokken bij het leveren van input voor de anti-discriminatieagenda.

2. Ondernijning

Onze ondernijningsaanpak is gebaseerd op drie pijlers

De ondernijningsaanpak is gebaseerd op drie pijlers: weerbaarheid van de samenleving, weerbaarheid van de organisatie en de bestuurlijke en integrale aanpak. Weerbaarheid betekent dat we goed voorbereid zijn op en weerstand kunnen bieden tegen (criminele) bedreigingen van buitenaf. Dit doen we niet alleen door barrières op te werpen tegen kwaadwillenden, maar ook door een betrouwbare partner te zijn voor onze inwoners en collega's. Een samenvattend overzicht van de inspanningen en resultaten op het gebied van ondernijning is te vinden in de Infographic Ondernijning 2024 (bijlage 3).

De aanpak blijft gericht op bewustwording voor een weerbare organisatie

Vroegtijdig signaleren en interveniëren is mogelijk als we blijven inzetten op bewustwording over ondernijning. We willen (bewuste of onbewuste) criminele inmenging niet faciliteren en (potentieel) slachtofferschap zoveel mogelijk voorkomen. We hebben het afgelopen jaar onze interne voorlichtingsactiviteiten, onder andere gericht op

mensenhandel, voortgezet. Er zijn 55 meldingen gedaan bij het interne meldpunt Ondernijning, dit is een stijging ten opzichte van 2023. Deze signalen zijn geanalyseerd en indien nodig opgepakt.

In het district Gelderland-Zuid is een weerbaarheidsscan uitgevoerd om na te gaan waar de weerbaarheid in de gemeenteorganisaties kan worden verbeterd. Naar aanleiding hiervan wordt komend jaar een gezamenlijke norm opgesteld voor alle gemeenten in Gelderland. Het doel hiervan is criminele inmenging voorkomen.

Bewustwording en handelingsperspectief essentieel voor een weerbare samenleving

Met het voorlichten van de Nijmeegse samenleving willen we onze inwoners en ondernemers alert maken en houden op ondernijning. Zo kunnen zij zelf barrières opwerpen om criminele activiteiten te weren. We helpen onze inwoners en professionals om signalen van criminele activiteiten te herkennen en wijzen hen naar de juiste meldpunten. Voor inwoners hebben we in 2024 een themaweek georganiseerd waarbij we op alle weekmarkten voorlichting hebben gegeven over het herkennen van drugsproductie. Ook is een online campagne gestart die doorloopt tot maart 2025 om de meldingsbereidheid op bedrijventerreinen te verhogen. Daarnaast hebben we bedrijvenverenigingen gesproken over de risico's van georganiseerde criminaliteit en wat de gemeente kan bieden in de aanpak en signalering hiervan. Deze acties hebben inmiddels ook geleid tot concrete meldingen die integraal zijn opgepakt. Dit zetten we in 2025 voort.

We pakken bestuurlijk en integraal criminele netwerken aan

We werken lokaal en districtelijk integraal samen aan de aanpak van ondernijning. Dit doen wij informatiegestuurd en signaalgericht. We zetten onze bestuurlijke maatregelen in waar het kan en wanneer dit effectief is. Met de samenwerking binnen het Zorg en Veiligheidshuis en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum worden signalen van ondernijning integraal opgepakt. Dit doen we om de criminele netwerken aan te pakken en zorg en hulp te kunnen bieden aan slachtoffers.

Landelijk zien we een trend waarbij het aantal hennepkwekerijen terugloopt. Dit is ook het geval in Nijmegen. Hierdoor is het aantal maatregelen tegen drugspanden, zoals pandsluitingen, enigszins afgenomen.

Om overlast door dealen in de wijken tegen te gaan, zetten we de last onder dwangsom kennelijk dealen in. Dit jaar zijn er 17 lasten opgelegd. De toegezegde evaluatie van deze aanpak is bijna afgerond. Wij informeren u hierover afzonderlijk in Q1 van 2025.

Tot slot hebben we gebruikgemaakt van de Wet Bibob. Deze wet heeft als doel om te voorkomen dat we als gemeente direct of indirect criminelen faciliteren. Met de wet zorgen we ervoor dat we alleen integere partijen faciliteren en ons beschermen tegen criminele invloeden. De grootste inzet dit jaar was binnen het zorgdomein waarbij er ongeveer 100 Bibob-toetsen zijn uitgevoerd in vier aanbestedingen.

De preventieve insteek van de Wet Bibob leidt ertoe dat de effectiviteit hiervan niet direct vast te stellen is. Immers is niet meetbaar hoeveel potentiële aanvragers geen aanvraag doen of zich terugtrekken in een procedure in verband met de Wet Bibob. In het afgelopen jaar hebben we in enkele gevallen dit verband wel aannemelijk kunnen maken. Dit heeft geleid tot terugtrekking of het niet aangaan van een overeenkomst.

In 2025 verkennen we het thema zorggerelateerde criminaliteit

Voor 2025 zetten we de basis binnen onze aanpak voort. Daarnaast verkennen we hoe we om kunnen gaan met het thema zorggerelateerde criminaliteit en werken we naar een structureel Bibob-beleid in het sociaal domein.

3. Veilige wijken

De Veiliger Wijkteams verbeteren de leefbaarheid en veiligheid in de openbare ruimte

Ieder stadsdeel kent een Veiliger Wijkteam (VWT) waarin een veiligheidsaanpak gericht op de openbare ruimte wordt geprogrammeerd en uitgevoerd. Daarbij wordt ingespeeld op actualiteiten, trends en ontwikkelingen. We betrekken informatie (data/gegevens) en signalen van bewoners en onze (veiligheids)partners, zoals wijkagenten, toezichthouders, woningcorporaties en jongerenwerk. Deze wijkgerichte aanpak is gericht op vroegtijdig signaleren en interveniëren om problemen of escalatie daarvan te voorkomen. Zo zijn we in 2024 gestart met een pilot met wijkboa's die zich onder meer richten op versterking van verbinding met inwoners, ondernemers en partners in de wijken. Ook is geïnvesteerd in de capaciteit van Toezicht en Handhaving en hebben we een handhavinguitvoeringsplan opgesteld.

We hebben weer een integrale aanpak georganiseerd voor een veilige studentenintroductie met zo weinig mogelijk overlast in het centrumgebied. Ook is de aanpak van overlast op de Waalstranden gecontinueerd. Daarnaast is vanuit het VWT en in samenwerking met de woningcorporatie geïnvesteerd in het terugdringen van de onrust en onveiligheid in de Kolpingbuurt. Verder zijn vanuit het VWT met diverse kleinere interventies de leefbaarheid en veiligheid in de wijken vergroot. Ten slotte is vanuit de Veiliger Wijkteams in 2024 gewerkt aan het voorkomen en beperken van de toegenomen overlast in de openbare ruimte samenhangend met verwarde personen en woonoverlast. De casusgerichte aanpak van de regieteams multiprobleemhuishoudens vormt hierop een belangrijke aanvulling (zie onder 5).

Komend jaar continueren we deze aanpak. Extra aandacht besteden we aan preventie van fietsendiefstal. Het aantal fietsendiefstallen is relatief hoog. Nu het steeds vaker om elektrische fietsen gaat, neemt de maatschappelijke schade toe.

Zichtbaarheid en samenwerking om jeugdoverlast en -criminaliteit te beperken

Om jeugdoverlast en -criminaliteit een halt toe te roepen is afgelopen jaar ingezet op versterking van de basis en samenwerking in de wijk (zie onder 6). Daarnaast is gericht op zichtbare aanwezigheid in de wijk om op laagdrempelige wijze in contact te zijn met jeugd en buurtbewoners. Zo is in meerdere wijken in samenwerking met onze partners het spel 'Jachtseizoen' georganiseerd en worden jeugdboa's ingezet. De versterking van de samenwerking en het vergroten van de aanwezigheid in de wijken heeft ook bijgedragen aan een verbeterde voorbereiding op de jaarwisseling (zie onder 9). Deze aanpak zetten we komend jaar voort.

Herhaling van de campagne gericht op wapenbezit en -geweld onder jongeren

In 2024 hebben we ook ingezet op de aanpak van wapenbezit en -geweld onder jongeren. Een analyse van de wapenproblematiek laat zien dat een aanpak op jeugd (zie onder 6) in combinatie met wapenbezit het meest kansrijk is. Met het oog daarop hebben we de

campagne 'Lives not knives' in aangepaste vorm herhaald. Op meerdere locaties in Nijmegen gingen professionals van Bindkracht 10, FC Social Work en de jeugdcoaches in gesprek met jongeren, bewoners, ouders en docenten over veiligheid, groepsdruk en andere (opvoedings)vraagstukken. Waar mogelijk hebben zij toegeleid naar passende ondersteuning. Ook in 2025 blijven we aandacht besteden aan deze problematiek.

We zetten verder in op een veiliger uitgaansleven

Tevens is in 2024 verder gewerkt aan een veiliger uitgaansleven, zowel in de openbare ruimte als in de uitgaansgelegenheden. We proberen overlast te voorkomen door bij te dragen aan betere gedragsregels in het uitgaansgebied, met aandacht voor sociale veiligheid, discriminatie en intimidatie (zie onder 1 en 8). In het kader van het convenant Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVVU) is gewerkt aan het organiseren van een collectieve horecaontzegging. Naar verwachting zal vanaf Q2 van 2025 met deze ontzeggingen gewerkt kunnen worden. Verder zetten we in op preventie van negatieve effecten van alcohol op gezondheid en veiligheid van jongeren en jongvolwassenen (met focus op studenten). In 2025 komen we met een vernieuwd preventie- en handavingsplan alcohol voor 2025-2028 gericht op deze doelgroepen. Hierin beschrijven we concreet wat onze inzet, waaronder het project zelfregulering sportkantines (NIX18-aanpak) en onze deelname aan de pilot van de zogenoemde STAD-aanpak. Dit is een (kosten)effectief integraal programma gericht op het tegengaan van overmatig alcohol- en drugsgebruik onder jongvolwassenen in het uitgaansleven.

Extra gelden coalitieakkoord verder benut voor hotspotaanpak in het centrumgebied

Afgelopen jaar zijn we verder gegaan met (verbetering van) de integrale aanpak hotspots in het centrumgebied. De extra gelden uit het coalitieakkoord zijn benut voor de inzet van een themaregisseur en de voortzetting van een jeugdcoach in het centrum. Daarnaast is het ingezet voor verbetering van de samenwerking en projecten in de stad. De Koers voor de Binnenstad die op 27 maart 2024 door de gemeenteraad is vastgesteld, biedt een belangrijk kader om integraal te werken aan een veilige, leefbare en levendige binnenstad. In 2023 zijn de hotspotlocaties in het centrumgebied met de grootste leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken in kaart gebracht. Een daarvan is de omgeving Ringstraten. Eind 2023 is de aanpak van ervaren overlast en onveiligheid in het gebied geïntensiveerd. Hierover bent u op 16 januari 2024 geïnformeerd. Deze aanpak hebben we in 2024 uitgevoerd en verder uitgebreid. We constateerden namelijk dat de getroffen maatregelen nog niet alle gewenste effecten hadden. Bewoners, ondernemers en bezoekers in het gebied worden nog steeds in hoge mate geconfronteerd met belediging, bedreiging, vervuiling, geweld, drugsgebruik en andere vormen van overlast die de leefbaarheid en veiligheid onder druk zetten. In de bijlage (4) vindt u een uitgebreidere beschrijving van de aanpak van deze hotspot.

Een andere hotspotlocatie is Plein 1944. Jeugdoverlast, geweldsincidenten, drugs-/drankoverlast en verdachte situaties blijven daar aandacht vragen. Afgelopen jaar hebben zich daar ook meerdere incidenten met wapen(s)(bezit) voorgedaan. We hebben daarom extra ingezet met onder andere actieve handhaving van het samenscholingsverbod (artikel 2:1 APV) en extra cameratoezicht ter ondersteuning van de aanpak. De actieve handhaving op het samenscholingsverbod heeft een positief effect gehad op de overlast op het plein.

Het aantal meldingen loopt terug, de overlast is verminderd en er ontstaat meer zicht op de overlastgevers en hun motieven. Ook kunnen overlastgevers waar nodig worden aangehouden. In bijlage 5 wordt verder ingegaan op de resultaten van de extra inzet. Omdat we merken dat de problematiek zich snel kan verplaatsen, moeten we in onze aanpak flexibel en wendbaar kunnen zijn. De inzet van flexibel cameratoezicht draagt hieraan als sluitstuk bij.

Bewonersbetrokkenheid is essentieel bij verbetering leefbaarheid en veiligheid

Bij de aanpak van leefbaarheids- en veiligheidsproblematiek is bewonersbetrokkenheid een belangrijke voorwaarde. Het helpt bij het signaleren van problemen en het vinden van passende en gedragen interventies. Betrokkenheid is vaak een sleutel tot herstel van eigenaarschap over de eigen leefomgeving en ervaren leefbaarheid en veiligheid.

Bovendien draagt het bij aan verbinding en een sterke gemeenschap. De wandeling van bewoners rond het Kronenburgerpark met acties gericht op verbetering van de leefbaarheid is daarvan een voorbeeld.

De regisseurs uit de wijkteams organiseren regelmatig contact met bewoners en ondernemers om ervaringen op te halen zodat de kern van de ervaren leefbaarheids- en veiligheidsproblemen duidelijk wordt. Daarnaast betrekken zij hen bij het maken van een passende aanpak en werken zij met hen samen aan de leefbaarheid en veiligheid. Dit is afgelopen jaar op verschillende locaties in de stad gedaan, waaronder in Lankforst, bij de kop van de Willemsweg, in Grootstal rondom basisschool de Kleine Wereld en rondom de Klif in Oosterhout. Ook bij actualiteiten die grote impact hebben op de leefbaarheid of ervaren veiligheid, wordt met bewoners in gesprek gegaan. Bijvoorbeeld naar aanleiding van aangetroffen explosieven of een schietincident in de wijk. Komend jaar blijven we hierin investeren. Verder zetten we de investering in de relatie tussen wijkteams en wijkraden voort.

Indien nodig wordt door het wijkteam ondersteund bij informele buurtpreventie

Afgelopen jaar hebben we op basis van een analyse in de wijkteams geconcludeerd dat buurtbewoners zelf in staat zijn informele buurtpreventienetwerken te organiseren.

Veelvuldig wordt gebruikgemaakt van bijvoorbeeld Whatsappgroepen. Indien daartoe aanleiding is, kan vanuit de wijkteams, die goed in contact zijn met wijken en (veiligheids)partners, worden ondersteund bij informele buurtpreventie.

Vanuit de wijkteams worden leefbaarheid en veiligheid in samenhang aangepakt

Door de steeds drukker en voller wordende openbare ruimte, worden we gedwongen daarmee beter en slimmer om te gaan. Daarbij willen we recht blijven doen aan verschillende belangen. Deze ontwikkeling benadrukt het belang van goede samenwerking in de wijkteams, waarin we afgelopen jaar hebben geïnvesteerd. Vanuit de wijkteams werken regisseurs veiligheid, sociaal en fysiek samen als vooruitgeschoven post van de gemeente in samenhang aan schone, hele en veilige wijken.

Afgelopen jaar is aan uiteenlopende vraagstukken gewerkt. Zo is onder andere voor verbetering van de verkeersveiligheid voorgesteld op verschillende wegen in Nijmegen de toegestane snelheid te verlagen van 50 naar 30 km per uur. Ook wordt gewerkt met een proef in Meijhorst aan positieve beïnvloeding van het aanbodgedrag van afval. Daarnaast

zijn jongerenontmoetingsplaatsen en voetbalveldjes gecreëerd, bijvoorbeeld in Lindenholt en in Nijmegen-Noord. Het doel hiervan is jongeren een plek te geven in de wijken en overlast te beperken. Ook streven we ernaar in 2025 herinrichting van het plein rond De Klif te realiseren. En we gaan aan de slag met de herinrichting van het Joris Ivensplein. In Lankforst is een huis-aan-huis project gestart. Dit is gericht op armoede en op het activeren van bewoners voor ontmoeting en verbinding. De voorgestelde plannen van bewoners worden verder uitgewerkt en getoetst op haalbaarheid en draagvlak. Bewonersbetrokkenheid is hierbij ook van belang, zodat de inrichting van de openbare ruimte aansluit bij het gebruik en de wensen van de bewoners. Een voorbeeld hiervan is de betrokkenheid van bewoners bij de herinrichting van het 'Teerplein' in het Waterkwartier waarbij oog is voor zowel sociale-, fysieke- als veiligheidsaspecten.

4. Digitale criminaliteit

We zetten in op risicobewustzijn en handelingsperspectief

Ons doel bij de aanpak van digitale criminaliteit is voorkomen dat inwoners en ondernemers slachtoffer worden van digitale criminaliteit. We zetten daarbij in op het vergroten van risicobewustzijn en het bieden van handelingsperspectief. Daarbij richten we ons op de doelgroepen jongeren, ouderen en MKB. Binnen die doelgroepen proberen we met een beperkt aantal structurele interventies een zo breed mogelijk publiek te bereiken.

In 2024 hebben we voor de drie doelgroepen verschillende activiteiten georganiseerd

Voor de doelgroep jongeren hebben we de eerste campagne van de educatieve online game 'HackShield' uitgevoerd, samen met politie, jongerenwerk en de bibliotheek. Deze game richt zich op bewustwording van de kansen en gevaren van internet en hoe zich tegen die gevaren te weren. Deze zullen we in 2025 herhalen. Daarnaast zijn de eerste stappen gezet voor de introductie van 'HackShield in de klas' op Nijmeegse basisscholen. Hiermee gaan we in 2025 verder.

In samenwerking met de politie hebben we aandacht gevraagd voor het voorkomen van digitaal slachtofferschap onder ouderen. In verschillende preventiebijeenkomsten voor zowel ouderen als zorgverleners en ondersteuners zijn tips gegeven om de kans op slachtofferschap te verkleinen.

Ook hebben we tijdens bijeenkomsten voor ondernemers op laagdrempelige wijze geïnformeerd en geadviseerd over het voorkomen van digitale criminaliteit. Een voorbeeld hiervan is het congres 'Better Safe Than Sorry 2.0' dat in het najaar met het Platform Veilig Ondernemen is georganiseerd.

Ten slotte hebben we de reguliere deelname aan de regionale expertgroepen op het gebied van digitale (on)veiligheid en monitoring van het (regionale) cyberbeeld voortgezet. Waar mogelijk werken we met andere gemeenten in Gelderland-Zuid samen om onze impact te vergroten, zoals bij de inzet van HackShield het geval is.

We gaan verkennen welke geschikte interventies er voor specifieke groepen zijn

In 2025 continueren we deze inzet, waarbij we ons blijven richten op interventies die een zo breed mogelijk publiek binnen de doelgroepen bereiken. Er zijn echter specifieke kwetsbare groepen die mogelijk extra preventieve aandacht verdienen. Het gaat dan bijvoorbeeld om mensen met een licht verstandelijke beperking of laaggeletterden.

Komend jaar starten we een verkenning naar potentieel geschikte interventies die op termijn mogelijk kunnen worden ingezet. Ten slotte gaan we verkennen welke mogelijkheden er zijn voor versteviging van de aanpak van jonge aanwas op het gebied van digitale criminaliteit (zie onder 6).

5. Zorg & Veiligheid

Met domeinoverstijgende samenwerking richten we ons op complexe problematiek

Binnen het thema Zorg & Veiligheid werken we domeinoverstijgend samen aan complexe problematiek om de maatschappelijke veiligheid in de stad te bevorderen. We zetten in op een persoons- en systeemgerichte aanpak met als doel het verbeteren van de veiligheid, leefbaarheid in de wijken en het verminderen van (woon)overlast. Hiervoor hebben we een aantal instrumenten, zoals de regieteams voor onder meer woonoverlast- en multiprobleemhuishoudens, de doorbraakaanpak en het Zorg- & Veiligheidshuis. Met deze instrumenten gaan we onverminderd door. Daarbovenop hebben we in 2024 diverse activiteiten uitgevoerd die betrekking hebben op preventie en vroeginterventie, maatwerk voor individu en wijk en bevorderen van samenwerking.

221 casus voor de Top 150 aanpak in het Zorg- en Veiligheidshuis

In 2024 hebben wij 221 casussen besproken in de Top 150. In deze gevallen is sprake van multiproblematiek en dikwijls een strafrechtelijk kader nodig om iemand in de juiste zorg te krijgen. Opvallend is dat wij dit jaar minder aanmeldingen hebben gekregen vanuit de strafpartners. Van de zorgpartners is het aantal aanmeldingen verdubbeld in het afgelopen jaar.

Extra aandacht voor de aanpak van personen met verward of onbegrepen gedrag

Gelet op de toename van de gemelde overlast door personen met verward of onbegrepen gedrag, is in 2024 bovenop de persoonsgerichte aanpak extra aandacht gegeven aan deze doelgroep. Door vanuit verschillende domeinen samen te werken, beogen we de juiste zorg te bieden en de overlast terug te dringen. Zo zijn in bestuurlijk overleg met GGZ, politie, GGD en woningbouwcorporaties afspraken gemaakt over bevordering van het leveren van maatwerk in een aantal complexe gevallen. Daarbij wordt gericht op een combinatie van zorg-, strafrechtelijke en bestuurlijke interventies. In samenwerking met Pro Persona is gestart met de planvorming voor een maatwerkvoorziening voor deze complexe doelgroep. Dit plan wordt in 2025 verder uitgewerkt. Daarnaast wordt in 2025 gestart met 'streettriage' bij meldingen van verward gedrag. Dit betekent dat politie en GGD gezamenlijk op de melding afgaan. De verwachting is dat de melding hierdoor effectiever kan worden opgepakt.

In 2025 verbreden we de regieteams door deze samen te voegen en te verdiepen met 'Samen Verder'

In sommige wijken zien we dat sprake is van woonoverlast die steeds vaker wordt veroorzaakt door personen met ernstige psychiatrische problematiek en verslavingsproblematiek. De regieteams zorgen in de zeer complexe gevallen voor een goede integrale samenwerking tussen alle betrokken instanties. Zij richten zich onder andere op het terugdringen van de overlast en oplossen of beheersbaar maken van de

problemen binnen multiprobleemhuishoudens. We hebben daarom in 2024 weer ingezet op de regieteam en op de ontwikkeling daarvan.

In 2025 gaan we hiermee verder. We gaan de proeftuin 'Samen Verder' verdiepen, met als doel de kind- en gezinsbescherming verder te verbeteren. Het initiatief richt zich op het bevorderen van veiligheid en welzijn in gezinnen en huishoudens door middel van preventieve, multidisciplinaire samenwerking en een integrale aanpak.

Met de komst van het 'Toekomstscenario' gaan we in 2025 een eerste aanzet maken om de regieteam en 'Samen Verder' samen te voegen. Immers, voor een deel bestaat er overlap in wie zij bedienen. We willen aansluiten bij de bestaande structuren op stadsdeelniveau en voorkomen dat er nóg een apart expertiseteam bijkomt.

De aanpak van ernstige woonoverlast is verstevigd

In 2024 zijn er in totaal 5 bestuurlijke rapportages ernstige woonoverlast ontvangen van de politie. In de meeste van deze zaken is er inmiddels actie ondernomen zoals het ontbinden van de huurovereenkomst door de woningbouwcorporatie of een waarschuwing aan de overlastveroorzaker ter voorkoming van een huisuitzetting. Ondanks de inzet van drang en dwang lukt het in deze gevallen niet altijd om deze mensen adequaat te helpen en de woonoverlast te stoppen. De Wet aanpak woonoverlast is voor het eerst ingezet bij ernstige en langdurige overlast vanuit een woning. In dit geval waren alle andere beschikbare middelen zonder het gewenste resultaat uitgeput. Daarom is besloten aan de overlastveroorzaker gedragsaanwijzingen op te leggen in combinatie met een dwangsom. In 2024 is drie keer geconstateerd dat de gedragsaanwijzing werd overtreden en zijn er drie dwangsommen verbeurd. Omdat de zaak nog volop loopt, is nu nog moeilijk te bepalen of de maatregel ook daadwerkelijk effectief is geweest in de aanpak van woonoverlast.

De persoonsgerichte aanpak voor dak- en thuislozen is verbeterd

Voor dak- en thuislozen werken we aan lotsverbetering en het voorkomen van overlast. We pakken waar mogelijk de oorzaak aan en verbeteren de situatie. Een persoonlijke benadering en het leveren van maatwerk zijn bij deze groep het meest effectief. We zetten daarbij in op een duurzame aanpak vanuit de dak- en thuisloze zelf. In het afgelopen jaar is gewerkt aan het verbeteren van de integrale aanpak door versterking van de procesregie en multidisciplinaire samenwerking. Dit is erop gericht het leven van de betreffende persoon in een rustiger verloop te kunnen brengen. In 2025 gaan we meer inzetten op verschillende vormen van wonen met zorg, ook voor deze groep. Hiermee verwachten we dat de eventuele overlast die sommige mensen uit deze groep veroorzaken, vermindert. De aanpak maakt onderdeel uit van de integrale aanpak hotspotlocaties in het centrumgebied, waaronder in de omgeving Ringstraten (zie onder 3).

Het nazorgteam ex-gedetineerden is verder ontwikkeld

In het afgelopen jaar is, onder meer door een subsidie vanuit het Rijk, het team nazorg verder ontwikkeld. Het team begeleidt en ondersteunt ex-gedetineerden op de vijf leefgebieden (identiteitsbewijs, onderdak, werk en inkomen, schuldenaanpak en zorg). In 2024 heeft de gemeente ruim 250 detentiemeldingen ontvangen. We zien dat het op orde krijgen van de belangrijkste zaken om succesvol in de samenleving terug te keren en een nieuwe start te maken, zeer complex is. Door vroegtijdig en frequent gedetineerden te

bezoeken, bestaanszekerheid te vergroten en maatwerkoplossingen te bieden, optimaliseren we de leefomstandigheden. Daarbij betreft het team een breed netwerk. Dit draagt bij aan het succesvol terugkeren in de samenleving, vermindert het recidiverisico en laat maatschappelijke kosten afnemen. We zien dat deze vroegtijdige begeleiding vooral perspectief biedt bij jeugdige ex-gedetineerden. We gaan in 2025 dan ook zeker door met deze vorm van begeleiding op de leefgebieden.

Inzet van levensloopaanpak wordt bekeken in relatie tot personen verward gedrag

Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft dit jaar met Pro Persona gekeken naar de levensloopaanpak. Dit jaar is één persoon, vanuit de Top X Plus, gevolgd door middel van deze intensieve aanpak. Verder is gekeken naar de inzet van levensloopzorg en het bestaande overleg zoals de Top X Plus. In het komend jaar wordt met Pro Persona bekeken of de levensloopaanpak meer kan worden gekoppeld aan de casus van personen met verward gedrag.

Zorg op de tippelzone wordt beperkt en er is een maximum aantal werkers per avond

In de zomer van 2024 heeft de rechtbank uitspraak gedaan naar aanleiding van een bezwaar en is de registratie van de straatsekswerkers per direct gestopt. De registratie was ingezet om de handhaving van de openbare orde en met name ook het zorgaanbod voor de straatsekswerkers goed te kunnen organiseren. Inmiddels wordt gewerkt met een maximumaantal sekswerkers per avond. Met ingang van 2025 is ook de tippelzone onderdeel geworden van de bezuinigingen die we tegemoetzien. Huiskamer de Cirkel blijft open. Straatsekswerkers kunnen hier terecht voor een kopje koffie, condooms maar ook voor een zorgvraag. Het andere deel van de Zorgaanpak wordt gestopt c.q. afgebouwd. Het gaat om begeleiding casemanagement (het STAP-team), activiteiten ervaringsdeskundige en Time-Out-voorziening. De Nijmeegse straatsekswerkers kunnen gebruik maken van bestaande reguliere zorg en voorzieningen. De zone wordt wél beveiligd en het aantal sekswerkers blijft per avond op 20 personen gehandhaafd.

We hebben een specifieke aanpak voor intiem terreur en gendergerelateerd geweld

Gendergerelateerd geweld, waaronder intiem terreur, stalking en femicide, is een ernstig maatschappelijk probleem dat vrouwen onevenredig vaak treft. Dit type geweld is geworteld in structurele ongelijkheden tussen mannen en vrouwen, versterkt door stereotype gendernormen en machtsverschillen. Een genderspecifieke aanpak is noodzakelijk om niet alleen de symptomen, maar ook de diepere oorzaken van dit geweld aan te pakken. Een genderaanpak richt zich op het begrijpen en aanpakken van de rol die gender speelt in bepaalde maatschappelijke problemen. In de aanpak houden we rekening met verschillen in hoe mannen, vrouwen, en mensen met andere genderidentiteiten geweld ervaren, welke oorzaken hieraan ten grondslag liggen, en welke hulp en preventiemaatregelen het meest effectief zijn. In bijlage 6 leest u wat we concreet gaan doen om gendergerelateerd geweld te stoppen en de gevolgen te beperken.

6. Jonge aanwas in de criminaliteit

Onze ambitie is risicojeugd en kwetsbare jongeren ter preventie vroeg in beeld krijgen

Bij de aanpak van jonge aanwas in de criminaliteit ligt onze ambitie bij het eerder in beeld krijgen van risicojeugd en kwetsbare jongeren om te komen tot een passende aanpak. Hierbij zetten we in op laagdrempelige interventies om te voorkomen dat er sprake is van crimineel en strafbaar gedrag. Om deze ambitie waar te maken is in 2024 gestart met de uitvoering van het plan 'Perspectief voor onze jeugd. Een stevige basis voor de aanpak van jeugdcriminaliteit. Het plan bestaat uit vier programmalijnen. Over de inhoud van het programma hebben wij u geïnformeerd bij brief van 28 november 2023.

De basis voor een succesvolle aanpak wordt versterkt (lijn 1)

Speerpunt in 2024 was versterking van de informatie-uitwisseling met partners (politie, jongerenwerk, jeugdcoaches, (jeugd)boa's) om vroegtijdig te kunnen ingrijpen bij beginnende jeugdcriminaliteit. Het streven is om begin 2025 het daarbij behorende convenant en het privacyprotocol gezamenlijk te ondertekenen. Daarnaast is in Dukenburg en Lindenholt begonnen met het trainen van betrokken professionals in de zogenoemde 'plus-min-mee methodiek' waarmee jeugdgroepen inzichtelijk worden gemaakt. Het gezamenlijk leren kijken naar hoe een 'jeugdgroep' werkt is van groot belang om onderling vertrouwen in elkaars expertise te vergroten, de samenwerking te versterken en jongeren perspectief te bieden. In 2025 wordt dit verder over de andere stadsdelen uitgebreid. Ook zijn vier boa's opgeleid tot jeugdboa met het doel beter in verbinding te zijn met jongeren in de wijk. Verder is de groepsaanpak van jeugdoverlast herijkt en worden samenwerkingsafspraken met ketenpartners geïmplementeerd. Tevens is een interne netwerkanalyse jonge aanwas bij de politie uitgevoerd. Deze analyse moet bijdragen aan het verbeteren van de huidige aanpak en om jongeren eerder in beeld te krijgen. Ten slotte is gestart om de samenwerking met het onderwijs op het gebied van school veiligheid te verkennen. In 2025 gaan we hiermee verder. Ook wordt bekeken hoe kennis van onderwijspersoneel kan worden vergroot om signalen van vormen van ondermijnende criminaliteit te herkennen en hoe hierin te kunnen handelen.

Versterking (online) weerbaarheid en perspectief risicojongeren (lijn 2)

In 2024 is gestart met een visietraject/beleidskader voor jongerenwerk. Daarbij is aandacht voor doorontwikkeling van het voorliggend veld, de behoefte aan verschillende vormen van jongerenwerk en het betrekken van de online leefwereld. Dit wordt in 2025 verder uitgewerkt. Daarnaast leggen we meer focus op het versterken van kwetsbare jeugdigen. De verstevigde samenwerking met onderwijs, gericht op vroegsignalering is hierbij van belang. We zijn hiermee gestart met de V(S)O scholen en breiden dit in 2025 uit naar groep acht van het primair onderwijs en het MBO. Ook is in 2024 een IPTA-coach (integraal persoonsgericht toe leiden naar arbeid) gestart in het nazorgteam voor jeugdige ex-gedetineerden. IPTA leidt kwetsbare jongeren toe naar dagbesteding, school of werk door middel van intensieve coaching, zodat zij een zelfstandig bestaan kunnen opbouwen. Ten slotte wordt HackShield uitgevoerd (zie onder 4.).

Bij jonge aanwas grijpen we vroeg in om te corrigeren (lijn 3)

Afgelopen jaar is gestart met een aantal interventies gericht op preventie en het voorkomen van strafrechtelijke inzet. Zo is begonnen met Halt in de wijk (voor 12-/12+) en Kansrijk (voor 10-18 jaar) vanuit de Gecertificeerde Instellingen (jeugdbescherming/jeugdreclassering). Komend jaar gaan we hiermee verder.

Met het Zorg- en Veiligheidshuis intensiveren we de aanpak van doorgroeiers (lijn 4)

In samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis is een team samengesteld om voor de doelgroep jonge aanwas-doorgroeiers nieuwe interventies in te zetten en de aanpak te intensiveren (waaronder straatkracht als justitiële maatregel). Deze jongeraanwastafel betreft daarbij de stadsbrede groepsaanpak en lokale persoonsgerichte aanpak. Komend jaar zetten we verder in op het signaleren van hoogrisicojeugdigen om hen vervolgens te coachen bij het maken van andere keuzes.

We ondersteunen sleutelfiguren

Onder andere bij de aanpak van jonge aanwas zetten we in verschillende wijken succesvol sleutelfiguren in. Dit zijn personen die positieve voorbeelden zijn voor jongeren en hun aanzien genieten. De sleutelfiguur bouwt vertrouwen op met de jongeren en onderhoudt contact met autoriteiten. U heeft in 2024 via de motie Sleutel tot succes verzocht een bedrag van €5.000 vrij te maken uit de Rijksmiddelen voor Preventie met gezag. In 2024 is dit besteed aan kleding voor de sleutelfiguren en aan sportmateriaal. In 2025 zal het accent komen te liggen op training en scholing van de sleutelfiguren.

7. Polarisatie en maatschappelijke ontwrichting

We zien dat de verhoudingen tussen een deel van onze inwoners verharder

De verhoudingen tussen (een deel van onze) inwoners verharder. Ook neemt bij een deel van onze inwoners het vertrouwen in de overheid af. Een klein aantal keert zich volledig af en trekt zich terug uit de maatschappij. Naast de groeperingen die soms lijnrecht tegenover elkaar lijken te staan, is er ook een meer gematigde middengroep die een kritische en tegelijkertijd open houding heeft ten opzichte van de overheid.

We zetten in op ontmoeting, dialoog en verbinding

Het is belangrijk om met alle groepen in de samenleving actief contact te houden en ontmoetingen te stimuleren. Dit versterkt de sociale cohesie en verbindingen in de wijken. We organiseren hiervoor verschillende activiteiten, zoals de eerder genoemde dialoogbijeenkomsten, activiteiten voor de jeugd in de wijken, het investeren in maatschappelijk werk en de inzet van sleutelfiguren. Verder verbinden we de aanpak van het thema polarisatie goed met aangrenzende thema's als inclusie, sociale veerkracht, en de aanpak van discriminatie, radicalisering en extremisme.

Met een goede informatiepositie pakken we vroegtijdig signalen van radicalisering op

Uitgangspunt is dat we door in verbinding te zijn in de wijken en in netwerken een goede informatiepositie opbouwen om vroegtijdige signalen van (mogelijke) radicalisering op te pakken. We organiseren hiervoor onder andere trainingen voor gemeentelijk verantwoordelijken en ketenpartners gericht op kennisverbreding en professionalisering. In 2025 gaan we onze aanpak van polarisatie, radicalisering en extremisme in

samenwerking met andere gemeenten in Gelderland-Zuid versterken en verder uitwerken. Hiertoe hebben we Versterkingsgelden gekregen. We zetten daarbij in op preventie, kennisverbreding, professionalisering, verbinding en ondersteuning van bestaande initiatieven. Daar waar zich concrete persoonsgerelateerde casuïstiek voordoet, wordt de casustafel extremisme van het Zorg- en Veiligheidshuis ingezet.

8. Aanpak straatintimidatie

Het meerjarenbeleidsplan gericht op de aanpak van straatintimidatie zetten we voort

In 2023 en 2024 werkten wij aan de uitvoering van ons meerjarenbeleidsplan (2023-2026) voor de aanpak van straatintimidatie. Deze is gericht op het verbeteren van de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en horeca. Daarbij verstevigen we het voorkomen en aanpakken van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Naar aanleiding van een tussenevaluatie in 2024 is een uitvoeringsplan voor 2025 en 2026 opgesteld. Daarbij blijven we ons richten op de eerder vastgestelde actiethema's.

- We voeren het maatschappelijk gesprek over seksueel grensoverschrijdend gedrag met inwoners.
- We stimuleren positief gedrag in het uitgaansleven en bij evenementen met inzet van de landelijke 'Ben je oké?'-campagne.
- We richten ons op trainingen voor professionals, onder meer over hoe zij kunnen bijdragen aan een veiligere en inclusievere horeca voor zowel publiek als personeel.
- We monitoren de aanscherping van de Wet seksuele misdrijven. Waar nodig bereiden we ons voor op wijzigingen.
- We ondersteunen activiteiten van diverse netwerkpartners direct of indirect betrokken bij het onderwerp seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- We creëren samenhang in ons beleid op verschillende terreinen, zoals de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVVU), de nachtvisie, discriminatie, de Regenboogagenda en de regionale aanpak seksueel geweld.

Veiligheid voor vrouwen en meisjes in het uitgaansleven krijgt extra aandacht

Op 1 juli 2024 is de Wet seksuele misdrijven aangescherpt, waardoor seksuele intimidatie strafbaar is gesteld. In oktober 2024 heeft de politie in Nijmegen de eerste aanhouding op basis van deze wet verricht. In 2025 versterken we de aandacht en kennis bij boa's onder andere door hen te trainen op signalering van straatintimidatie.

Komend jaar hebben we extra aandacht voor de veiligheid van vrouwen en meisjes in het uitgaansleven, bijvoorbeeld met een projectleider vanuit het KVVU. Daarnaast is gestart met het maken van een handelingskader voor horecaondernemers om seksuele intimidatie en grensoverschrijdend gedrag in de horeca tegen te gaan. Daarbij worden ook de resultaten van het jongerenpanel in 2024 betrokken. Ook komt er in 2025-2026 een tweede ronde van trainingen voor horecaprofessionals over sociale veiligheid, grensoverschrijdend gedrag en gendergerelateerd geweld.

Daarnaast blijven we ons inzetten om de kennis (over meldingsmogelijkheden) en bewustwording onder Nijmegenaren te vergroten en dragen we een duidelijke norm uit. Dit doen wij in samenwerking met onze partners middels campagnes en het stimuleren van gesprekken binnen onder andere onderwijs, sport en evenementen.

Kernthema's

9. Openbare orde

De uitdaging om onze stad veilig te houden wordt groter

Bij de aanpak van openbare ordeproblematiek worden we voor steeds grotere uitdagingen gesteld. Dit heeft onder meer te maken met de polarisatie in de samenleving, waarbij uitersten vergroot worden en onderlinge verhoudingen verharder. We zien wederom een toename in het aantal demonstraties. Daarbij hebben demonstraties vaker een grote impact op onze stad. Dit vraagt meer van onze inwoners, van onze capaciteit en van partners zoals de politie. Nijmegen is hierin overigens geen uitzondering, ook elders in het land zien we deze ontwikkeling. We investeren in verbetering van de onderlinge relaties, in relaties met onze inwoners, supporters van onze clubs of netwerken in de wijk om onze stad veilig te houden.

Daarnaast vraagt de preventieve aanpak van een aantal hotspotlocaties en notoire probleemgebieden om inzet van het beschikbare openbare orde instrumentarium. Zo hebben we het aantal camera's verruimd, ingezet op verblijfsontzeggingen in aanloop naar de jaarwisseling en op Plein 1944 ingezet op het samenscholingsverbod. Bij de aanpak van de problematiek op Plein 1944 had het middel preventief fouilleren een waardevolle toevoeging kunnen zijn. Met een eerder voorgestelde wijziging van de APV hiertoe heeft u echter niet ingestemd.

Het aantal demonstraties is verder gestegen

Waar we eerder een stijging zagen van het aantal demonstraties naar ongeveer 70 per jaar, zijn er in 2024 meer dan 90 demonstraties geweest. Overigens rekenen we daarbij de aanhoudende demonstraties op het Radboud terrein als één demonstratie. We vinden het belangrijk dat er in Nijmegen ruimte is om uiting te geven aan onvrede. We zetten ons in om deze demonstraties volgens de wettelijke kaders op een veilige manier te faciliteren. Waar een groot gedeelte van deze demonstraties goed verloopt, zijn er ook steeds meer demonstraties met impact op de stad op of de capaciteit van onze veiligheidspartners. Twee demonstraties springen daarbij in het oog. De eerste is de aanhoudende demonstratie op de campus van de Radboud Universiteit waar uiteindelijk beperkingen zijn opgelegd (en waarover u bent geïnformeerd op 11 juni 2024). De tweede zijn de demonstraties van Extinction Rebellion met gevolgen voor de verkeersveiligheid en openbare orde in onze stad. De verwachting is dat het komende jaar het aantal demonstraties nog verder kan toenemen als gevolg van (geo)politieke conflicten, polarisatie en de actiebereidheid. Door deze toename moeten we, samen met onder andere de politie, keuzes maken over de inzet.

We zetten extra cameratoezicht in als sluitstuk op onze (hotspot)aanpak

Op 17 december 2024 bent u geïnformeerd over de verruiming van het aantal camera's dat wij gebruiken om de openbare orde in de stad te handhaven. De inzet van cameratoezicht fungeert als sluitstuk van onze (hotspot)aanpak. De inzet van camera's maakt het mogelijk om problematiek doorlopend in beeld te blijven houden en in een vroeg stadium in te kunnen grijpen om ordeverstoringen te voorkomen. Bovendien werkt de inzet preventief

en kan er, weliswaar als bijvangst, achteraf gebruik gemaakt worden van beelden in strafrechtelijke onderzoeken.

Met de mogelijkheid om een flexibele camera te gebruiken gaan we ervan uit dat onze aanpak mee kan bewegen met de problematiek. Eind van dit jaar zal u een evaluatie ontvangen van de inzet van het cameratoezicht en de problematiek die deze camera's registreren.

Afgelopen jaar hebben we een enkele woningen en een horeca-inrichting gesloten

Het afgelopen jaar is er ook een zorgelijke trend zichtbaar geworden in het gebruik van explosieven of zwaar vuurwerk in woonwijken en bij bedrijven. Het afgelopen jaar is tweemaal gebruikgemaakt van de Wet Victoria (artikel 174a Gemeentewet) om het gevaar voor bewoners en omwonenden weg te nemen. Daarnaast is er een waarschuwing verstuurd op basis van de Wet Victoria naar aanleiding van de opslag in een woning van zwaar vuurwerk. Eenmaal is er niet besloten tot een sluiting van een woning omdat in die casus sluiting onevenredig zwaar zou zijn voor de bewoner. Er is ook een horeca-inrichting gesloten na aanslagen, maar daar lag een andere juridische basis aan ten grondslag dan de Wet Victoria. De wet Victoria is namelijk enkel bedoeld voor woningen en niet voor publiek toegankelijke panden.

Er zijn geen excessen geweest rondom voetbalwedstrijden van N.E.C.

Het afgelopen jaar hebben we samen met N.E.C. gewerkt aan een vervolg op de aanpak "Aanvallen en verdedigen van veilig en gastvrij voetbal" naar aanleiding van de supportersrellen in 2021. Met de club werken we aan de persoonsgerichte aanpak, een groepsaanpak en een gastvrije en veilige omgeving bij het voetbal. Deze gezamenlijke aanpak heeft zijn vruchten afgeworpen en er hebben geen grote excessen plaatsgevonden in of buiten het stadion. Het komende jaar gaan we door met de gezamenlijke aanpak van openbare orde overtredingen, vuurwerk in het stadion en de persoonsgerichte aanpak. Bovendien investeren we samen met N.E.C., politie en het OM in de relatie met supporters door regelmatig in gesprek te gaan en supporters samen met de club te belonen waar mogelijk als deel van de persoonsgerichte aanpak.

De aanpak van de jaarwisseling is wijkgericht

De aanpak rondom afgelopen jaarwisseling was afgelopen jaar wijkgericht. Vanuit de wijken was er contact met de doelgroep, zijn de hotspots in beeld gebracht en is vroegtijdig geïnvesteerd in een preventieve aanpak voor probleemgroepen en -locaties. Zo zijn afgelopen jaar rond De Klif, in Lindenholt en in Meijhorst extra activiteiten door jongerenwerk en jeugdcoaches georganiseerd en zijn sleutelfiguren ingezet. Tevens is, afhankelijk van de situatie, actief contact gezocht met (overlastgevende) jongeren en hun ouders. Verder hebben politie en boa's extra toezicht gehouden en gecontroleerd in het gebied.

In aanloop naar de jaarwisseling is deze preventieve aanpak in combinatie met een meer repressieve aanpak verder geïntensiveerd. De samenwerking met partners is hiertoe versterkt. Waar nodig en mogelijk is gehandhaafd op excessen en het samenscholingsverbod. Daarnaast zijn er zes verblijfsontzeggingen op overlastlocaties opgelegd. In samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is er een

Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) ontwikkeld waar de risicolocaties geografisch in beeld zijn gebracht. De operationele diensten kunnen deze monitor gebruiken om hun inzet tijdens de jaarwisseling te bepalen. Over de evaluatie van de jaarwisseling wordt u voor de zomer van 2025 afzonderlijk geïnformeerd.

7 april 2025 start de experimenteerfase van het Experiment Gesloten

Coffeeshopketen

Na een jarenlange voorbereiding is op 17 juni 2024 de overgangsfase van het experiment gesloten coffeeshopketen van start gegaan. Hierover bent u op 21 mei geïnformeerd. Eind 2024 is door de ministers het besluit genomen de experimenteerfase op 7 april 2025 van start te laten gaan. Met dit besluit zijn we een belangrijke fase ingegaan. Er wordt hard naar toegewerkt dat er vanaf dat moment in de coffeeshops in de experimentgemeenten alleen legaal geteelde hennep- en hasjproducten gekocht kunnen worden. Voor aanvang van de experimenteerfase zullen we u, zoals eerder toegezegd, bij afzonderlijke brief nader informeren.

10. Veilige evenementen, horeca en markten

We continueren en perfectioneren onze vergunningverleningsprocessen

Afgelopen jaar hebben we verder gewerkt aan het verbeteren van onze vergunningverleningsprocessen. Vanuit het perspectief van de aanvrager hebben we onze processen onder de loep genomen op het gebruik van begrijpelijke taal, compleetheid en nieuwe regelgeving. Daarbij houden we de verantwoordelijkheid van de organisator of ondernemer scherp in het oog. Daarnaast zijn interne processen verbeterd, waardoor onze communicatiemiddelen (zoals brieven) met aanvragers en vergunninghouders eenduidiger en begrijpelijker zijn geworden. Dit bevordert de transparantie en betrouwbaarheid van de vergunningverlening en handhaving daarop. In de stadsbegroting is aangegeven dat er een knelpunt is voor twee fte vergunningverleners. Om dit op te lossen zal een analyse plaatsvinden naar de vraag of de leges kunnen worden verhoogd voor een aantal categorieën en of een aantal evenementen vergunningsvrij kunnen worden gemaakt. Hierover wordt u voor de zomer van 2025 geïnformeerd.

We verbeteren de samenhang tussen initiatieven in de horeca

Afgelopen jaren zijn verschillende activiteiten en initiatieven ontplooid in de horeca gericht op onder andere veiligheid, preventie van middelengebruik en culturele aspecten (zie onder 3. en 8.). Om de impact hiervan te versterken zullen we ons komend jaar intern richten op het verbeteren van de samenhang tussen de verschillende beleidsdomeinen. We stemmen de activiteiten en initiatieven beter op elkaar af zodat de veiligheid in het uitgaansleven en in de horeca wordt bevorderd. Hiertoe actualiseren we komende jaren de horecanota, waarover u afzonderlijk wordt geïnformeerd.

Toezicht en controle op horeca is geïntensiveerd

In 2024 hebben we meer ingezet op toezicht en handhaving in de horeca. Zo is begin 2024 gecontroleerd op de vraag of de feitelijke situatie van terrassen in overeenstemming is met de vergunningen. Hierdoor is er meer duidelijkheid gekomen over de verdeling van de openbare ruimte. Daarnaast is geïnvesteerd in controles bij sportclubs en in de reguliere

horeca op de alcoholwet, waarmee we ons niveau van toezicht en controle richting de landelijke norm brengen.

Risicogestuurd werken vraagt blijvend om aandacht

Dit is een thema waar veel spanningen blijven ontstaan door diverse, tegengestelde belangen en verwachtingen. Aanvragers willen bijvoorbeeld graag dat hun aanvraag makkelijk in te dienen is met niet teveel moeilijke vragen. Diensten vragen om gedegen plannen die getoetst kunnen worden. Bovendien zijn er andere maatschappelijke belangen die het risicogestuurd werken bemoeilijken.

Zo gaan we bij de Vierdaagsefeesten gaan we in 2025 meer regie voeren op crowdmanagement. Hiermee willen we beter zicht krijgen op de risico's en daarop sturen. Dit doen we onder andere door het opstellen van een integraal crowdmanagementplan samen met de Vierdaagsefeesten.

De informatievoorziening rond vergunningen wordt verder verbeterd

Bovenop verbetering van de informatievoorziening en de begrijpelijkheid daarvan, werken we aan het inzichtelijker maken van de status van de aanvraag en de voortgang daarvan. Ook zijn we ons aan het voorbereiden op de verplichte publicatie van de besluiten. Anonimisering is hierbij een aandachtspunt. Bovendien legt dit beslag op onze capaciteit. We verkennen daarom manieren om dit te automatiseren. We willen immers niet dat deze investeringen ten koste gaan van de hoofdtaak, namelijk vergunningverlening.

11. Veilige fysieke leefomgeving

Meer aandacht vanuit ramp- en crisisorganisatie voor weerbaarheid van inwoners

De ramp- en crisisorganisatie staat steeds meer onder druk, landelijk gezien maar ook in Nijmegen. Rampen en crises worden steeds complexer, systemen zijn meer met elkaar verweven en onze afhankelijkheid van bijvoorbeeld het elektriciteitsnetwerk groeit, terwijl het netwerk steeds vaker uitvalt door overbelasting. Tegelijk zien we dat er geopolitieke spanningen zijn die hun weerslag (kunnen) hebben op onze gemeente. Er zijn echter steeds meer zorgen over onze algehele weerbaarheid. Weerbaarheid in het kader van militaire conflicten, maar juist ook in het geval van langdurige stroomuitval, overstromingen of andere uitdagingen die op ons af kunnen komen. Het komende jaar zal er daarom ook vanuit de ramp- en crisisorganisatie meer aandacht besteed worden aan de weerbaarheid van onze inwoners.

Inzet van de gemeentelijke crisisorganisatie

Het afgelopen jaar is de gemeentelijke crisisorganisatie meermaals ingezet, waarvoor een aantal van onze medewerkers 24/7 klaar staan. Het zwaartepunt zit in branden, gaslekkages of andere rampen. Bijvoorbeeld de brand op het industrieterrein Kerkenbos, de brand en ontruiming van een studentenflat aan de Professor Bromstraat of een van de incidenten waarbij iemand op de Waalbrug klom. Uitgangspunt van onze gemeentelijke crisisorganisatie is dat we ons richten op niet-zelfredzame personen.

Onze ramp- en crisisorganisatie is deels regionaal belegd, in samenwerking met de regiogemeenten in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Samen met de Veiligheidsregio

investeren we in het vakbekwaam houden van onze functionarissen, door middel van oefeningen, bijeenkomsten en het uitwisselen van ervaringen.

Vanuit Nijmegen hebben we qua personeel afgelopen jaar naar rato bijgedragen aan de regionale crisisorganisatie en samen met de Veiligheidsregio regelen we dat de regionale poules goed gevuld zijn bijvoorbeeld op het gebied van crisiscommunicatie. Onze eigen medewerkers kunnen ook betrokken worden bij grotere rampen en crisis in andere gemeenten.

Komende besluiten over kostenverdeelssystematiek en vastgoed Veiligheidsregio

Het afgelopen jaar hebben we weer geïnvesteerd in een goede samenwerking vanuit de Veiligheidsregio. De Veiligheidsregio betreft ons bij hun beleidsplannen, jaarcyclus en bij de operatie. Concreet voor het komende jaar staan belangrijke thema's op de planning waarbij in het Algemeen Bestuur besloten wordt over de kostenverdeelssystematiek en vastgoed. Zoals tijdens de bespreking van de kaderbrief afgelopen 8 januari is toegezegd zullen we u hierover afzonderlijk informeren.

Het project Natuurbrandbeheersing is gestart

Het afgelopen jaar is er in samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid een start gemaakt met het project Natuurbrandbeheersing. Dit heeft als doel de kans op onbeheersbare natuurbranden en de effecten ervan te verkleinen. Komend jaar zal een eerste inventarisatie gemaakt worden van risicolocaties en interventies die daar gepleegd kunnen worden.

Afsluiting

Met deze brief hebben we u een beeld geschetst over wat er per veiligheidsthema in 2024 is gebeurd en wat u in 2025 kunt verwachten. We gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Ten slotte willen wij opmerken dat het IVP loopt tot 2026. Nu in 2026 gemeenteraadsverkiezingen zullen plaatsvinden, willen we een nieuw IVP voorleggen aan de nieuw te vormen raad, zodat de cyclus van het veiligheidsbeleid samenvalt met de cyclus van de raad. We komen daarom begin 2026 met een veiligheidsbrief zoals u gewend bent. Het huidige IVP geldt dan ook nog in 2026. In de tweede helft van 2026 zal het nieuwe IVP worden voorgelegd aan de nieuwe raad.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester